

MARTINOV POSVET:
KULTURA PITJA ALKOHOLNIH
PIJAČ

Koper, 17.11.2011

Pripravila: Majda Debevc

KULTURA PITJA - KULTURNO PITJE

- KULTURA PITJA ALKOHOLNIH PIJAČ
  - odnos družbe do uživanja AP,
  - navade, običaji in način uživanja AP,
  - odraža zrelost in vrednote družbe
- KULTURNO PITJE ALKOHOLNIH PIJAČ
  - nedefiniran pojem

KULTURA PITJA AP SKOZI ČAS

10.000 let pr.n.št. prve civilizacije na področju “rodovitnega polmeseca” odkrijejo fermentirane alkoholne pijače –

PIVO, VINO, MEDICA

PIVO

- Prve civilizacije je najbolj zaznamovalo PIVO
- 4.000 let pr.n.št. je pivo najbolj razširjena alkoholna pijača na Bližnjem vzhodu.
- Iz zapisov Sumercev in Egipčanov je razvidno, da je imelo pivo pomembno vlogo v verskem in družabnem kontekstu.
- Običaji povezani s pitjem piva so zaznamovali družbeno kulturo, nekateri so preživeli do danes.

PIVO

Piktogram iz 4000 pr.n.št.
Mezopotamija

Himna Ninkasi je prvi zapisan
recept za varjenje piva
1800 pr.n.št.

VINO

- 9.000 do 4.000 let pr.n.št. je vitis vinifera rasla na ozemlju današnje Armenije in Irana.
- V antiki se trta razširi po vsem Mediteranu.
- Grki razvijejo vinogradništvo in vinarstvo.
- Velike razlike v kakovosti vina.
- Vino je dostopno vsem slojem družbe.
- Vino postane pomemben izvozni pridelek.

VINO

- 6. in 5. st.pr.n.št. zlata doba antične Grčije - izvori zahodne filozofske misli, znanost in prava.
- Na simpozijih ob pitju vina razpravljajo o filozofiji, znanosti, umetnosti...
- Pitje vina pomeni civiliziranost in uglajenost.
- S svojim načinom pitja vina so izražali superiornost nad drugimi narodi – barbari.
- Vino postane simbol družbenega razlikovanja.

VINO

MD

VINO

- Rimljani prevzamejo kulturo pridelave vina in kulturo pitja vina od Grkov - convivium.
- Vino postane simbol družbenega razlikovanja.
- Conviviumi se pretvorijo v orgije...

VINO

- Tesna povezava vina s krščanstvom ohrani kulturo pitja vina.
- Krščanstvo povzdigne vino v pijačo z najglobljim simbolnim pomenom.

ŽGANE PIJAČE

- Arabci razvijejo destilacijske naprave v 8. stoletju.
- Žgane pijače se uveljavijo in prevladajo v obdobju geografskih odkritij.
- Destilirane pijače so obstojne koncentrirane pijače, ki se lahko transportirajo.
- Postale so pomembno trgovsko blago in vplivale na potek zgodovine.
- Rum je prva pijača globalizacije.

KULTURA PITJA AP DANES

- V zadnjih štiristo letih se nismo odrekli nobeni od treh skupin alkoholnih pijač.
- Bistveno smo izpopolnili in globalizirali pridelavo in proizvodnjo.
- Kultura pitja vina se je ohranila predvsem v sredozemlju, kjer je vedno povezana s hrano.
- Za narode severnih geografskih širin je bolj značilno pitje piva in destiliranih pijač. Pijejo jih v velikih količinah in jih redkeje kombinirajo s hrano.

KULTURA PITJA AP DANES

- Hitrejši tempo življenja zahteva nenehno koncentracijo, dela se več in dlje, zmanjkuje časa za počitek in rekreacijo, zanemarja se zdrava prehrana...
- Tak način življenja ogroža zdravje.
- Količina konzumiranja alkoholnih pijač se znižuje, kakovost konzumiranih alkoholnih pijač se zvišuje.

PREKOMERNO UŽIVANJE AP

Obdobja prekomernega uživanja AP

- Rimske orgije
- “Norost gina” v Angliji sredi 18. stoletja
- Pijančevanje Ircev v prvi polovici 19. stoletja
- Alkoholna evforija v ZDA med prohibicijo.

PREKOMERNO UŽIVANJE AP

W. Hogarth – GIN LINE
1751

W. Hogarth – BEER
STREET 1751

MD

KULTURA PITJA PRI NAS

Slovenija je vinska dežela.

Vzgoja vinske trte, pridelava vina in kultura pitja vina je globoko zasidrana v našo nacionalno identiteto in je del naše kulture.

Slovenci vino občutimo kot nekaj pozitivnega, dobrega in ugodnega.

KULTURA PITJA PRI NAS

Velikemu napredku v kakovosti pridelave vina in skromnejši kakovosti proizvodnje žganih pijač žal ne sledi razvoj kulture pitja v Sloveniji.

Še vedno prevladuje kultura količine pred kakovostjo in zmernostjo, kar je še posebej problematično pri mladih generacijah.

KULTURA PITJA PRI NAS

Sprememba kulture pitja alkoholnih pijač je mogoča samo postopoma z velikim angažiranjem države in civilne družbe.

Z izobraževanjem in zgledi se lahko spremenijo družbene vrednote.

Samo prepovedi in represija so največkrat kontraproduktivni.

